

Helena Maijala

Parhalahti

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32

00023 Valtioneuvosto

kuuleminen@tem.fi

Viite: TEM/1212/08.04.01/2015

Lausuntoni perusteluna haluan tuoda Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshanketta koskevasta rakentamislupahakemuksesta esiin seuraavaa:

Alkuperäinen periaatepäätös 2010 ydinvoimalaitoksen rakentamiseksi on annettu täysin eri laitokselle, kuin mille rakentamislupaa nyt haetaan. Moraalittomasti ja kyseenalaisin menettelyin lailliseksi määritellyllä tavalla yhtiölle annettiin "täydennetty" periaatepäätös 2014, joka sisälsi ehtoja rakentamislupahakemuksen jättämisestä 30.6.2015 mennessä. Ehdot eivät täytyneet, mutta prosessin annettiin vain jatkaa ministeriön päätöksellä 5.7.2015.

Rakentamislupahakemus ei täytä edelleenkään ydinenergialain mukaisia vaatimuksia. Asiakirjoja puuttuu, toimitetut ovat puutteellisia, joiltakin osin ne eivät ole julkisia ja lausuntoaika päättyy 30.4.2016. Asiakirjoja sallitaan kuitenkin täydennettävän "tarpeen mukaan".

STUKn julkisuutteen antamien tietojen mukaan Fennovoima ei ole toimittanut lupahakemuksensa kaikkea tarvittavia dokumentteja, jotta turvallisuusarvioinnin pystyisi tekemään.

Fennovoiman rakentamislupahakemus ei sisällä rakentamislupaharkinnan, ydinvoimaosaamisen, turvallisuuden, taloudellisten riskien arvioinnin ja suunnitellun sijoituspaikan olosuhteiden arvioimisen kannalta tarvittavia tietoja, kuin osittain.

Yhtiölle on kuitenkin joustavasti myönnetty mahdollisuus täydentää puuttuvia tietoja rakentamislupaprosessin kuluessa.

Myöskään ympäristöministeriön YVA- ja periaatepäätöslausunnossa edellyttämiä selvityksiä ei ole toimitettu, niin kuin on vaadittu tai yhtiö on edellä mainittujen prosessien aikana ilmoittanut toimittavansa ml. hukkalämmön hyödyntäminen, uraanipolttoaineen jälleenkäsittelyprosessin ympäristövaikutukset sekä se missä polttoaine rikastetaan tai käytetyn ydinpolttoaineen välivarastointisuunnitelma.

Hanketta seuranneen silmin STUK on laitettu palvelemaan Rosatomia ja nöyrytymään venäläisten ja Fennovoiman vaatimusten edessä. Asian on annettu mennä liian pitkälle. Mikäli sen annetaan edelleen jatkaa, on näköpiirissä ongelmia, viivästymisiä, kustannusten nousua ja turvallisuudesta tinkimistä. Hanke on liian iso, jotta mitään lakia, säännöstä tai päätös tulkittaisiin sen vastaisesti vaan päinvastoin moraalissakin venytään sen eduksi.

Suomen yhteiskunnan kokonaisedun nimissä on pakko todeta, että rakentamisluvan myöntäminen tälle hankkeelle olisi kansallinen katastrofi.

On täysin perusteltua epäillä ettei pääurakoitsija Titan-2 pysty toteuttamaan rakentamista ilmoitetussa aikataulussa kaikkia suomalaisia turvallisuusmääräyksiä noudattaen kerrotun kustannusarvion puitteissa.

Useat tahot (Helsingin Sanomat 21.3.2016, Suomen Kuvalehti 24.3.2016 ja YLE 10.4.2016) ovat uutisoineet epäilyistä turvallisuusrikkomuksista Fennovoiman referenssilaitoksen työmaalla Sosnovyi Borissa, Venäjällä. Titan-2:n johtohenkilöihin on myös yhdistetty korruptiota ja muita taloudellisia väärinkäytöksiä.

Rakentamisen rahoituksen kerrotaan olevan osakkaiden asia, mutta ottaen huomioon, että osakkaina on pääosin kunnallisia energiayhtiöitä ja myös valtio-omisteisia teollisuusyrityksiä on olennaista tietää vieraan pääoman (75%) hinta (korko) ja se, onko rahoitus sovittu ruplissa vai euroissa, valuuttojen arvoissa on vaihteluero.

Venäjän taloudellinen ja poliittinen tilanne huomioiden, on syytä arvioida rahoituksen taloudelliset riskit ja vaikutus mm. turvallisuuteen.

Fennovoima ei selvitä mitään perusteluja siitä, miten on päädytty 50 €/Mwh tuotantokustannukseen, joka on selvästi alempi kuin missään muualla suunnitelluissa tai uusimmissa laitoksissa

Rakentamislupahakemuksessa ei esitetä ratkaisua Fennovoiman suunnitteleman ydinvoimalaitoksen korkea-aktiivisen jätteen loppusijoituksesta. Viimepäivien uutisoinnin mukaan tilanne näyttää olevan sellainen, että STUK haluaisi Fennovoiman YVA-ohjelman käytetyn polttoaineen varastoinnista siten kuin asiaan kuuluu, että myös mahdolliset vaihtoehtoiset loppusijoituspaikat nimetään. TEM ja hallitus (ministeri Rehnin suulla) edellyttää, että Posiva olisi velvollinen huolehtimaan myös Fennovoiman jätteistä, jos ei muuten, niin pakolla. 28.4.2016 saatujen GTK:n tietojen perusteella (Raahe Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri: YDINJÄTE ja sen VARASTOINTI, Raahessa, torstaina 28.4.2016)

voi päätellä, että Hanhikiven kallioperä ei sovellu loppusijoituksen, eikä mikään muu kunta halua Fennovoiman jätteiden kaatopaikaksi, ellei pakoteta.

Työ- ja elinkeinoministeriön on kiinnitettävä rakentamislupaharkintaa tehdessään huomioita siihen, onko kyseessä kaikilta osin laillinen ja oikea menettely, kun rakentamislupahakemusta on täydennetty tai täydennetään vielä pitkään lausuntoajan päätyttyä. Onko otettu huomioon, että Fennovoima voi halutessaan tai tarvittaessa väärinkäyttää kyseistä menettelyä, kuten se on aiemmin toiminut esimerkiksi periaatepäätöksen ehtojen täydentämisessä? Ympäristöministeriön lausunnossakin esille tuodut useat puutteet ja jopa virheelliset tai harhauttavat tiedot osoittavat selkeästi hakijan kykenemättömyyden tai tahallisen piittaamattomuuden noudattaen siltä edellytettyjä toimintatapoja.

Edellä mainituin perusteluin, olemassa olevien tietojen pohjalta ja puutteellisen rakentamislupahakemuksen vuoksi rakentamislupaa Fennovoima Oy:lle ei tule myöntää.

Pyhäjoella 29.4.2016

Helena Maijala